

Jam sacrificii factum fuerit, ne frustraretur intentio Fide-
lium, qui elemosinas conferunt, ut Missa, quibus diebus
ipfi possunt celebrare: Elemosinas vero manuales & quo-
tidianas pro Missa celebranda in domo accipere possunt, si
onibus ante missam in sacrosanctis ab ipsiusmodi
onibus suscipere volunt; alioquin omnia adfines ad ipsiusmodi
elemosinas, etiam spolia oblati, in futurum recipiant, &
casualia autem ad Ecclesiam cum inscriptione illa: (Elemosina
pro Missa) non alia similis, sub istem panis isto facto in-
currantur. (Loquitur de interdicto) ne factus hoc ratione
frustrantur.

Illud hoc loco venit animadvertendum, si liceat, ut con-
tenditur, Missas, quibus in devotionis loco, de quo agitur,
satisfieri nequit, alibi celebrari, frustra Pontifex allatis De-
creti verbis vetuit, ne nova onera suscipiantur, nisi ve-
teribus satisfactum fuisset; semper quippe Missis potest satis-
ferri per Sacerdotes alios in locis celebratos.

Præterea ad ostendendum, intuitu devotionis erga sanctum
locum, servandique visitantium consensus, a fide peregrin-
ationis prestita recedere non licere, nisi eorum consensus adit,
exempli causa Missarum celebrationem differre, idem Pon-
tifex in alio Decreto, quod aliud paulo ante allatum conse-
quitur, mandat §. 15. ut Missa his ipsis diebus, de quibus
convenit, celebrantur: ne aliam cultus, & devotio, & concu-
sus fidelium, ut agitur, minuatur, non posse nisi de consensu
eorum, qui Elemosinas tribuunt, Missas differri.

Cum porro §. 7. proposita esset questio hæc, an scilicet
ex elemosinis pro Missarum celebratione oblati aliqua por-
tio decipi ac reineri possit, ea mente, ut in Ecclesia sus-
tentionem, atque ornamenta conferatur, Pontifex in hunc
modum respondit: Ad terram respondit heremum non esse,
ut Ecclesia, ac loca pia, seu illorum Administratores ex elemo-
sinis Missarum celebrandarum utilitatem minus minorem portionem
retinere ratione impetrantur, quas subeunt in Missarum celebra-
tione, nisi cum Ecclesia, & loca ipsa alio non habeant reddi-
tu, qui in usum caruendum proficere eroga- licite possunt, &
antequam portionem retineant, nullatenus debent credere
valem experiamur, qui pro ipsamet tantum Missa sacrificio ne-
cessario sunt subeunda; & nihilominus eo etiam casu caruendum
esse, ut ex pecuniis, que supersunt, expressis ut supra deducit,
absolute tot Missa celebrantur, que prescripta fuerint ad offe-
rentibus elemosinas.

Ex his omnibus concluditur nec consilium Sacerdotis, de
quo agitur, nec rationes, quibus illud fulcire contendit, pro-
bari posse.

Decisum in Sorbona hac die 3. Julii ann. 1705.
G. Fromagau.

C A S U S X.

Sacrificium Missæ interruptum.

*Interrumpi potest Missa Sacrificium, in casu necessitatis ad au-
dicendam infirmi mori proximi confessionem, ad ei tribuen-
dam absolutionem, atque ad Extremam Unctionem morienti
administrandam, in Hospitali.*

Q U Æ S I T U M.

Queritur, an Missa Sacrificium interrupti possit, atque
adeo debeat, ut agrotanti junjam morituro Extrema
Unctio ministraretur, & quidem cum celebrans ad Canonem
nonjam pervenit; presertim vero in peculiari Sacello, ubi
pauci adsunt, & interrupta quidem Missa causam non igno-
rat; causa exempli in Hospitali, ubi agroti tantummodo
Missam audiunt.

Quid, si celebrans ad Missa Canonem jam pervenerit?
Potestne Sacrificium interrompere, ut infirmo, qui morti proxi-
mus est, Absolutionem conferat.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum, ad generalem contro-
versiam quod attinet, an scilicet Sacerdos Missam celebrans
possit Sacrificium deferre, atque interrompere, ut Pœnitentia,
vel Extrema Unctionis Sacramentum ministraret ei,
qui jamjam animam efflatur, quæque ad salutem utroque indi-
get, censet animadverti posse tria.

Primo quidem in Jure cap. 15. illud, & cap. 16. nihil 7.
qu. 1. & Cap. 57. nullus Episcopos disp. 1. de consecrat. prohibetur,
ne quis Presbyter a Missa Sacrificio, quod semel in-
choavit, absque legitima causa recedat; verum in his Juris
Capitulis de Missa sermo est, quæ interrupperetur absque
animo eam ad exitum perducenti. Theologi infra laudandi
declarant, quam legitime causæ, quænam sint occasiones,
in quibus Missa interrupti possit.

Deinde vero a sacrosancto Sacrificio ad tempus desistere,
atque illud postea repetere Sacerdos potest, ut proximo in

gravi salutis discrimine posito optuletur, ut si ageretur de
puero, qui tunc in Ecclesia in lucem editus de vita peri-
cicaretur, baptizando. Exemplum hoc affert Bonacina Disp. 4.
q. ult. punct. ult. n. 55. Glossa in Cap. nullus Episcopos supra
citatum adhæret eidem sententia, dum ita statuit verbo Re-
spondet: Sic casu cum videret parvum sine Baptismo morientem,
dum est etiam ad Altare, confuso, ut baptizet. Ratio, quam
affert, evincit Sacerdotem, si id facere neglexerit, salutis,
cujus is infans jacturam subiret, reum fore; illud quippe
cum eo comparat, qui pauperi panem peregranti panem prebe-
re cum possit, & non prebet, ejus mortis reus esse cen-
setur: si non parvum occidit. Bonacina Divum quoque Thomam
in sua sententia confirmationem adducit 3. p. q. 83. art. 6.

Et sane ex his, que tradit hic sanctus Doctor, videtur
inferri posse ob proximi gravissimum, & magnique momenti in-
digentiam posse Sacrificium interrupti, quod enim loco ad se-
cundum D. Thomam id ponit tantum certum posse Sacerdo-
tem a Missa, quam celebrat, desistere; saltem id tutius esse,
modo ceterorum scandalum nullum adfit, si ante conse-
crationem meminertit non esse junctum, vel excommuni-
catum esse: Si vero, inquit, ante consecrationem aliquis præ-
dictorum sit minor, tunc repetendam maxime in casu manduca-
tionis, & excommunicationis, quæ Missam incipiendam deseret,
nisi grave scandalum timeretur. Si illud reperitur naturali
ad divino Jure præstantiam esse opem proximo, cum in extrema
necessitate versatur, ita ut si id negligas facere cum possis,
gravius pecces, quam si Sacerdos celebrat non junctus, id
quod Ecclesiastico tantum præcepto adversatur; ac præterea
minorem culpam esse, Missam, cum ejus ad finem ducenda
voluntate, interrompere, quam eam omnino deserere: vi-
detur concludi posse, si Divus Thomas in ea, quam propo-
nit, facti speciei Missam deseri posse crediti, futurum po-
teriori jure fuisse, ut crateret eam ad breve aliquod tempus
posse interrompi, ad necessitatis Sacramentum proximo ad-
ministrandum in aperto mortis periculo, ne ipse in æternum
periret.

Utut porro de hoc Sancti Thomæ textu, deque ratiocina-
tione, aut consecutione, que ex eo duci potest, sentiendum
sit: certe Theologi bene multi dixerit sentiant Missam inter-
rumpi posse, ut proximo in urgente gravique periculo con-
sultatur. Sylvius in 3. p. q. 83. art. 6. q. 2. pronunciat Missam
posse interrupti ad Pœnitentiæ, vel Extremae Unctionis
Sacramentum moribundo administrandi: Ex causa vero legiti-
ma potest Missa interrupti, seu discontinuam moribundum, vel ad ex-
cipiendam confessionem infirmi; quorum ille aliquis sine bap-
tismo, iste sine Sacramento Pœnitentiæ esset moriturus. Idem judi-
cium est, si foret Extrema Unctio administranda infirmo; qui
illud Sacramentum non potest recipere.

Tertio loco illud convenit, allatos Auctores absolute lo-
qui, nec omnino distinguere, an ea interruptio ante, an vero
etiam post consecrationem fieri possit; quamobrem in medium
adducuntur alii, qui expressis verbis afferunt id ipsum post
consecrationem licere, quod modum legit Layman l. 5. tract. 5.
c. 7. n. 22. de Sacrific. Missæ, qui putat etiam post consecrationem
Sacerdotem a Missa cessare posse, ut Pœnitentiæ, vel Extre-
mæ Unctionis Sacramentum moribundo ministrat. Home-
bonus in Tractatu 4. cap. 97. qui cum ante hanc opinionem
propugnasset, eam deinde complurium Auctorum testimonis
confirmat; sunt autem inter alios Dionysius Cartusianus in
libro de quadruplici hominis sine art. 37. Pelzarus tom. 1.
re. 5. tom. 2. q. 28. n. 37. Diana tom. 5. re. 3. resp. 70. Castro
Palao tom. 4. tract. 22. disp. unice. punct. 11. num. 5. de obsecr.
in celebrat. Missæ. Gavantus p. 3. tit. 10. in Robr. Missæ. num. 18.
qui ita habet: Queritur, an possit interrupti & discontinua-
ri Missa ob aliquam causam? Respondetur, ob concionem, & publi-
ciores edictorum, que sunt a Parochis præsertim ad confes-
sionem audiendam moribundi custodita, si opus est, interim ab alio
Eucharistia, vel ad unguendum infirmum, cui nullam aliud sa-
cramentum administrari potest.

Quamvis autem quælio hæc theoretica potius quam practica
videatur, quia raro fit, ut is casus existat, eorum tamen Aucto-
rum bene multi post Layman monendum putant magna
pudentia opus esse, cum casus accidit, ac valde cavendum,
ne levi de causa Missa Sacrificium interruptum. Requirit
igitur, ut proximi, qui subveniendum est, grave sit
urgens periculum; ut præterea expendat Celebrans, an ab
Altari recedens Sacerdotalia indumenta deponere necesse ha-
beat, ac futurum sit, si id abstinet necesse. Fieri enim potest
Sacerdotem in Altari sacrum factentem in ea circumstantia
versari, ut extra grave scandalum, & quin magis ob-
murmurationibus occasione præbet, recedere nequeat, quo
in casu Missa interrupti nequit, etiam si ageretur, ut mo-
ribundo, qui maxima necessitate premeretur, charitatis officio
persolveretur. Ceterum probabilissimum esse videtur Sac-
rificio Missam interrompere, ut homini in extremis agenti ne-
cessitatis Sacramentum ministrat.

Nec jurat dicere Sacerdotem in Altari existentem publi-
cum Ministrum esse, qui universam Ecclesiam representat,
& Sacrificium offerens publicum officium exercet, atque
adeo

adeo cultum exhibet, qui ad Deum immediate ac Religio-
nem spectat; quod autem præstat, dum cupiam vel morien-
ti Sacramentum administrat, privati tantum hominis utilita-
tem, non autem publicam recipere; ac proinde a publico
officio cessandum non esse, ut privato bono consulatur, ur-
cumque casura res sit. Etenim responderet Sacerdotem a Sa-
crificio quidem desistere, sed non nisi ad breve tempus, at-
que ut gravissimum malum impediatur. cupissimum est æterna
damnatio; tale quippe periculum adeste fupponitur, Sacrifi-
cium non interrupti, ne scilicet illud abolvatur; atque ita
allata disputatio ad hæc facti speciem Deum immediate spe-
ctantem legitime accommodari non potest. Ipse Divinus Filius
in Crucis ligno positus sue mortis sacrificium suscipit,
ut Matrem alioqueretur, & Joanni commendaret: l. de instit.
virg. c. 7. paulisper publicum disperi salarem, ne matrem inho-
noratam relinqueret, ut loquitur D. Ambrosius. Ille porro ea
dilatatione nihil egit, quod Sacrificii Crucis dignitatis ac vene-
rationi adversaretur, quemvis æterni Patri, & quidem ad
totius humani generis salutem illud offerret.

Ut verbo expeditam, propositam objectionem haud grave
pondus habere vel eo licet intelligi, quod nemo Theologo-
rum occurrit, qui præsentem questionem pertractans neget a
Sacerdote Missæ Sacrificium posse interrompi, ut moribundo
necessitatis Sacramentum ministraret; quod quidem in op-
positam opinionem magnum præjudicium est.

Ex hæctenus dictis duo inferri licet, quæ interrogationi-
bus duabus initio statim propositis responsoni esse possunt.

Primum est, certis quibusdam in casibus licere Sacrificium
interrumpi, sive præcta non sit consecratio, sive etiam præ-
tracta fit, atque adeo longe potiori jure credi posse, quod
demonstratum est, illud ante Canonem interrumpi licere, ut
moribundo Extrema Unctio conferatur, in peculiari Sacello,
causa exempli in Hospitali, ubi infirmi tantum Missam audiunt,
facta hyperhebet moribundum hunc eo Sacramento in-
digere, quæ aliud ei administrari non potest; hoc enim in
causu non nisi parumper Celebrans interrumpit; necesse non
habet egredi vel Sacerdotalia indumenta deponere, denique
non apparet id gravi scandalo fore; & sane is casus est, in
quem Theologi maxime atque universim conspirant, ut ex
allatis eorum testimonis licet intelligi.

Alterum est, Missa sacrificium interrupti posse, atque
adeo debere, ut agrotanti jamjam morituro absoluto cele-
bratur, etiam si ad Canonem Sacerdos pervenerit. Si enim vel
post Consecrationem interruptio fieri potest, ut statum Theo-
logi bene multi: procul dubio citius fieri interruptio poterit,
atque adeo debet in proposita facti specie.

Decisum hac die . . . Augusti ann. 1701.
G. Fromagau.

C A S U S XI.

Missarum retributiones in Peregrinationis
locis oblatæ.

*De abusu, quem in Peregrinationibus locis pepererunt Admini-
tratores, quod actus ad elemosinas, & penam, quam
Missarum celebrandarum gratis Peregrini conferant.*

Q U Æ S I T U M.

Cum Peregrinationis locus, de quo sermo est, haud plus
quam tertiam partem proventus possideat, qui necessa-
rius est tam ad sustentationem ac decorationem Ecclesie, quam
ad sustentationem Sacerdotum duodecim in eum finem institu-
torum, ut Peregrinorum devotioni satisficiant, stipendii pro
Missis oblati portione suppletur id, quod aliunde destit, &
ea quidem portio ex omnibus injunctis Missis decipitur;
itaque satisfit, ut iidem Sacerdotes numero duodecim pos-
sint, nisi deductis, quas Inimicus, expensis, majori Missa-
rum numero conficiendo par fundus superet, & tunc qui-
dem vel Sacerdotes illæ peregrinantibus celebranda Missa
mandantur, vel Parochis indigentibus, ad quos ea mittitur
elemosyna, quæ Diæcesis praxi respondet.

Consuetudini, quæ ibidem obtinet, excusatio ac defensio
ex eo petitur, quod interest rei publicæ, ac Peregrinis uti-
le est, hunc Peregrinationis locum servari, & Sacerdotes,
quorum numerus immotus non sit, habere, quod congruo
sufficiat, ita demique ad immemorabili tempore quoad caput
hoc se res habuisse.

Præfat in Ecclesia capsula elemosynis quæ-
rendis accommodata, in qua nihil inscriptum est: quæ
in ea deponitur pecunia, inter Episcopum, Capitulumque
dividitur.

Hæc quoque partitio queritur patrociniis; L. quia do-
na & oblationes, que Ecclesie sunt, ab Episcopi dispositio-
ne pendunt, ut ex antiquis Galliarum Conciliis, & ex secun-
da hæc tertia Marculphi formula constat, & quia ea partitio
ante omnem hominum memoriam obtinet; II. quia oblationes

ac munera pertinent ad Administratores, declaratum est au-
tem initio statim, Episcopum, & Cathedralis Capitulum Pe-
regrinationis Administratores esse.

Capitulum una cum Episcopo Canonice eligit, qui Pere-
grinationis locum nonnullis leucis ab Episcopali Urbe dis-
tinctum vifitet; habitat ille, nutritur, sustentaturque Peregrina-
tionis impensis, ejus autem Præbende proventus inter i. Ca-
nonici partiantur.

Ad hanc duplicem partem tuendam adlegatur, quoad pri-
mam quidem, Canonice Administratores tam sustentationem de-
beri ratione sollicitudinis, qua Peregrinationis loco deservit;
quoad alteram vero, cum idem Canonice Administrator
proptiæ Canonice officia non obeat, ejusque proinde proventus
ad eum spectare non possit, licere, quemadmodum in
aliis Ecclesiis affolet, inter alios Canonicos eundem distri-
bui; ut cum Regularis ad Ordinis Beneficium curandum
mittitur, ejus ordinarius & portionalis proventus Communia-
tati cedit.

Additur animadvertio ex eo ducta, quod proventus Cano-
nicatum ejus Cathedralis tenues sint.

Contigit, ut Capitulum, sciente ac vidente Episcopo,
quandoque fisci sumeret aliqua de muneribus, quæ olim plu-
rima offerbantur, magnoque momenti erant in Peregrinationis
Ecclesia.

Propugnatur hæc quarta praxis, eadem ratione, quæ secun-
da, quia nimirum Episcopi & Capituli propria est peregrina-
tionis administratio.

Rogantur Doctores, ut Responsioni subjiciant, quid Cano-
nicus quisque facere debeat, ut propria conscientia consulat,
si quid forte in propositis Casibus minus rectum occurrat.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum censet consuetudinem,
quam sequuntur Administratores Sacelli Peregrinationis, de
qua in Expositione dictum est, quæque indigitatur in qua-
tionibus, quarum solutio petitur, proprie dictum abutum
esse, cujus causa cupiditas est, quique Fidelibus, si quidem
innotuerit, scandalum afferre potest; & quod inde consequitur,
in ordinem redigendus est. Sed ut hujus abutis veritas
distinguitur pateat, respondetur.

Ad questionem primam. Cum Peregrinationis locus pro-
ventus non satis habeat ad reparandum, & generatim ad
eas omnes impensas, quæ necessaria faciendas sunt, sumen-
dam esse id quo opus est, ex oblationibus & elemosynis,
quæ Fideles eo conferunt, non autem ex sustentationis Missæ
facium stipendio, nisi Fideles, qui ea intentione pecuniam
tribuunt, ut sibi certis Missarum numerus celebratur, ea de
re moneantur. Abusus præterea est plures Missas celebrandas
suscipi, quam in ejus Peregrinationis loco celebrari possint;
est contra bonam fidem Peregrinorum pecuniam accipi, ut in
usum eorum intentioni oppositum conferatur; alius quoque
abus est, Missas alibi, quam in Peregrinationis loco, ubi
esse Fideles expectant, celebrandas mandare. Videndi super
hæc re Azorius l. 1. par. lib. 10. cap. 24. quest. 8. Sylvestre
v. Missa qu. 10. ad fin. Navarrus cap. 25. num. 134. in Man.
Cardinalium Congregatio in Decreto anno 1625. edito n. 45.
ab Urbano VIII. confirmato §. 8. & relato in Bullario de-
clarat, plures, quam celebrari possint, missas suscipiendas
non esse: Elemosynas vero manuales & quotidianas pro Missa
celebranda ita demum accipere possunt, si oneribus impositis ita
satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant; & alioquin
omnino abstineant ab eiusmodi elemosynis, etiam sponte oblati,
in futurum recipiendis, & capsulae aserant ad Ecclesiam cum
inscriptione illa: (Elemosyna pro Missa), aut alia similis sub
istam panis isto facto incurrantur, ne Fideles hæc ratione fru-
strantur.

Ad secundam; si spectentur oblationes universim, & Fi-
delium eas conferentium intentio, palam fiet, post D. Tho-
mam, oblationes, quæ ad Dei cultum sunt, fieri quoque ad
sustentationem Ministrorum Ecclesie, atque etiam ad victum
pauperum, qui ex his, quoad fieri potest, sustentandi sunt;
ita porro S. Doctor 2. 2. q. 86. art. 2. Ex ideo oblationes, quæ
a populo Deo exhibentur, ad Sacerdotes pertinent, non solum ut
eas in suos convertant usus, verum etiam ut eas fideliter dis-
pense, partim expendendo eas in his, quæ pertinent ad cultum
divinum, partim vero in his, quæ pertinent ad proprium victum,
qui qui altari deserunt, cum altari participant, Corinth.
cap. 1. v. 9. partim etiam in usum pauperum, qui sunt, quan-
tum fieri potest, de rebus Ecclesie sustentandi.

Episcopus antiquis temporibus, ut traditur in Annotatio-
nibus libri 1. cap. 1. ad Marculphi formulas, quæ referuntur
Tomo secundo Capitularium pag. 873. distributebat, pro-
ut ei videbatur, oblationes, quæ in Urbium Ecclesiis fie-
bant, tum quoad Ecclesiarum, tum quoad Ministrorum ibi
deserentium sustentationem; cui quidem Constitutio con-
cedit id, quod occurrit in Aurelianensi Concilio tertio, Chil-
deberti Regis ætate celebrato cap. 3. si quæ oblationes in qui-
buslibet rebus, atque corporibus collata fuerint, Basilis in civi-
tationibus constituta, ad sustentationem ibi redigantur, & in ejus
arbitrio.

arbitrio, quoad reparationem Basilicae, aut servitium illi sub-

Auctor animadversionem in Marculphum eodem loco tradit & illud, Episcopos oblationes omnes sibi sumere volentibus Canonum sanctione statutum fuisse, ut illi, sumpta parte ad se spectante, quicquid supererat, Ecclesie relinquere...

Haec generum Ecclesie mens est, ad Fidelium oblationes quod attingit, cum voluntatem suam non declaraverint, vel cum ea non presumitur, cum enim illa perspecta est, vel de ea dubitari non potest, Ecclesiarum, in quibus fiunt, Administratores, sive Episcopos, sive alii fuerint, debent eisdem iuxta offerentium intentionem impendere: Haec enim est regula, inquit Fagnanus tom. 2. in cap. Pastoralis num. 29. ut res oblatas semper illi acquirantur, cujus contemplatione facta est oblatio, ut in cap. 2. relictus de Testam. Jam vero dicuntque, Peregrinos in hujus peregrinationis Ecclesia elemosynas, & oblationes tribuentes illi facere insinuat persona, non Ecclesiae, eo nempe animo, ut ejus Sacelli Administratores eas nihil, aut parum divino cultui, & Sacelli sustentationi relinquunt.

Sane reparationes exempli causa Ecclesiarum Parochialium non sumuntur ex oblationibus, quae sunt aliquid sortitum Parochi, quod fere modicum est: sed juxta Rescripta id oneris in Parochianos rejiciendum est, si Fabricae redditus non sufficiat, ut animadverit Brodeau in Luceo litt. O. num. 6. Sacellum porro, de quo quaeritur, id unum habet fundi veluti loco, quod ex Fidelium devotione provenit; elemosynae, & oblationes fieri solite magne sunt; ejus Ecclesie sustentatio, & reparationes in alium neminem relinquantur: non ergo legitime possunt Episcopos, & Capitulum eas oblationes, ea munera, ea elemosynas inter se distribuere, ejusque sancti loci sustentationem ex ea pecunia defumere, quam Peregrini quotidie conferunt, ut sibi certus Missarum numerus celebratur, Missis ad minorem numerum reductis.

Consuetudo, quae praxi pretenditur, verus abusus est, quem reprimi necesse est, quoniam & offerentium intentioni, & bonae fidei repugnat, Missis, quarum celebratio ipsis promissa est, minime celebratur. Neque vero dici potest Peregrinos, utpote ejus consuetudinis confcios censeri tacite contentos in eum elemosynarum, atque oblationum suarum usum; immo vero contrarium praesumendum est; neque enim presumitur, quaequam velle intentionem suam irritam fore; praeterea tacitus consensus non sufficit, cum expressa Peregrinorum voluntas facile cognosci potest. Si Episcopus, & Capitulum eorum elemosynarum, atque oblationum fideles administratores esse volunt, eas possunt impendere, quemadmodum D. Thomas loco paulo ante allato praescribit.

Ad tertiam; Cathedralis Canonici potius, quam quivis alius nominatus videtur, ut ita ejus Praebenda proventus distribui possit; quod sane non aliunde, quam ex cupiditate maxime vituperanda originem ducere potest, eum quippe potissimum eligi necesse non fuit, qui caeteroquin vi Beneficii ad residentiam obligaretur; nulla sane apparet necessitas, atque ut ita opus factu esset, Canonici ejus proventus sibi sumere Canonici non debent, sed potius unire Mensae Capituli, vel in Fabricae beneficium, aliunde plium opus conferre; ita cum hoc Canonico agendum fuit, ut generatim cum Canonice non residentibus agatur. Garcias 3. p. c. 2. n. 146. & segg. Congregationis Cardinalium Declarationes asserti, ut ostendat, eum, quem diximus, usum faciendum esse fructum Praebendarum, quas ita possident, qui non resident.

Et sane Tridentina Synodus non aliam sibi mentem esse non obscure significat, dum statuit sess. 22. cap. 3. de Reform. ne quidem extraordinariae distributiones, quae dantur Canonice, qui Officio interierint, ob aliorum absentiam praesentibus acceptant; sed Fabricae Ecclesiae, quantenus indigent, aut alteri tunc arbitrio Ordinarii applicentur. Vide Barbosam de Canon. cap. 22. num. 17. Lateranense Concilium sub Leone X. idem antea statuerat quoad eos, qui sex mensium spatio, postquam Beneficium obtinuerunt, Breviarium non recitaverint;

(a) Capitulum Cathedralis iure sibi sumere nequit de muneribus, quae in Peregrinationis loco fiunt, quae cedere debent, aequae

Beneficiorum suorum fructus suos non faciant, pro vana omissione officii, & temporis, sed eos tanquam injuste perceptos in Fabricas hujusmodi Beneficiorum, vel pauperum elemosynas erogare tenentur.

Hinc inferri potest, si qua sint Capitula, in quibus contrarium fervetur, abulsum esse, & quidem reformandum, non autem exemplum imitatione dignum, quoniam Ecclesiae menti adversatur. Quod autem in expositione dicitur de Regulari, cujus portio Communitati credit, dum ille Beneficio deservit; evincit univendum esse Capitulum communi Mensae proventum Praebendae ejus Canonici, cui Peregrinationis locus administrandus committitur, non autem Canonice eo privatum potiri posse.

Ad quartam; multo minus Capitulum sibi vindicare potest aliqua ex donis non exiguis, quae huic Peregrinationis Ecclesiae traduntur, quandoquidem dubio procul ea dantur in loci gratiam, ad ejus decorationem, & ad ejus tantum utilitatem; huc potiori jure referri possunt, quae supra de elemosynis, atque oblationibus dicta sunt. Denique quicquid contra dicitur; Administratorum titulus Episcopo, & Capitulo nullum jus tribuit, quo munera, quae ibidem fiunt, aut elemosynas, aut oblationes sibi vindicent, praesertim si Locus ad propriam sustentationem, ac reparationem non satis proventuum habeat.

Quod si hujus Capituli Canonici (a) tenues sint, ad minorem numerum redigi possunt, praesertim si multi sint, ac facta reductione, satis multo superest ad obeundum divinum servitium cum ea dignitate, quae Cathedralium Ecclesiam deceat; verum Praebendarum earum redditus augeri elemosynis, oblationibus, & quandoque muneribus in Peregrinationis loco praesertim, contra offerentium Fidelium intentionem, & cum eisdem loci, cui necessarius proventus deest, detrimento: hic vero abusus est minime tolerandus, prohibetque viri prudentia, prout tanti ponderis negotium postulat, reformandus; ut prouide, ni res e voto cessarit, optimi quoque de Capitulo monendi sint, ne ejus iniustitia participes fieri velint, sed, ut omnes Canonici tenentur ob rationes allatas, respuant, quicquid sibi cedere possent ex elemosynis, oblationibus, & muneribus loci, de quo quaeritur, & quicquid etiam ex ejus Canonici, cui loci cura demandata est, Praebenda possent percipere.

Decisum hac die 8. Aprilis ann. 1698 G. Fromageau.

C A S U S XII.

Peregrinorum Missae, quae reducuntur.

- 1. Missa, quarum stipendia in Peregrinationum locis a Peregrinis offeruntur, iidem ad eorum intentionem celebrari debent, & non alibi; aliter enim illi sacrificium esse non censetur. 2. Missarum celebratio in alium diem, quam Peregrini postulaverint, differri nequit, nisi Peregrini commondati, & contentationibus. 3. Celebranda est omnino Missa pro ratione pecuniae a Peregrinis acceptae, etiamsi pro quaque Missa quinque tantum solidi oblati essent. 4. Exigi nequit per Missam majus stipendium, quam in Diocesi generatim taxatum est. 5. Missarum reductio non nisi ex Episcopi Mandato fieri potest.

Q U E S I T U M.

Sunt in Regno plures Ecclesiae, cujusmodi sunt Ecclesia Beatae Virginis L. & G. & Salmuri, aliaeque, ad quas Peregrini frequentes devotionis gratia conveniunt, & Missis postulant. Tantus est quandoque concursus, ut Sacerdotes earum Ecclesiarum servitio addidit non sufficiat, iis omnibus Missis ibidem celebrandis, quas Populus petit, quae si directe, vel indirecte promittuntur. Harum Ecclesiarum nonnulla nullum prope alium proventum obtinent, quam Missarum; nec desunt, quae praeter Missarum stipendia non mediocres redditus habent; sed illi tamen redditus alendis, ac sustentandis tot Sacerdotibus pares non sunt, quot ad excipiendas peregrinorum confessiones, & pro eorum postulat celebranda sacrificia requirerentur. Rogantur ergo Sorbonae Doctores, ut iis Sacerdotibus indigent, quemadmodum possunt tuta conscientia, qui sinceritati, ac justitiae desunt, Peregrinorum devotioni satisficiere.

Id autem tanquam certum ponendum est plerisque ad hoc devotionis loco venire ob gravia tum spiritalia, tum etiam temporalia negotia, qua Deo, ac Beatae Virginis precibus accedunt commendantur.

Episcopi in propriis Diocesisibus fere Missas taxant decem solidis; atque oblationes, & elemosynas, decorationi, utilitati, ac sustentationi ejusdem loci.

dis; Peregrini vero solidos tantum quinque tribuant pro quaque Missa.

I. Cum ii Sacerdotes Missas omnes, quae postulantur, in eadem Ecclesia celebrare non possint, videntur posse earum partem committere pauperibus Presbyteris, qui illac transeunt, quique eas, ubi poterunt, celebrabant, vel saltem se celebraturos promittunt;

Si sacrificia scilicet injicitur, quod Missas alibi, quam in propria Ecclesia, in qua petit sunt, celebrandas curet, ea specie, quod Peregrini retributionem ea mente contulerint, ut in eadem Ecclesia celebrarentur, earumque alibi facta celebratio dolosa sit, & ab offerentium animo aliena; eos quippe suam pecuniam tradituros non fuisse, quam in eum usum converti credidissent; id enim sinceritati, bonae fidei, veritati, atque adeo justitiae adversari, denique veri nominis fraudem esse, quoniam privatorum offerentes eo Sacrificii fructu, qui oblationi in eo potissimum devotionis loco peractae respondet;

Respondere potest Sacrificia se bona intentione scilicet; eamque, si quidem frans sit, piam fraudem esse; se contra veritatem non egisse, ex Peregrinis suscepta pecunia pro certo Missarum numero, qui se ipsa quidem exhibebat; nec vero magis egisse contra sinceritatem, bonam fidem, justitiam, quamvis enim illi boni homines futurum crediderint, ut Missae, quas expetebant, ea in Ecclesia celebrarentur, in his tamen, ad hanc rem quod attinet, intentionem duplicem esse distinguendam; praecipuum unam, in eo scilicet postitam, ut Missae sacrificium sibi profiti; alteram minus praecipuam, ut nempe idem sacrificium in hac potissimum Ecclesia offeratur, se porro intentioni priori, ac principi satisficere, si quidem exhibebat Missarum numerus, quod unum spectat ad intentionem minus praecipuam, in quo eo sita est, ut Sacrificium ipsi offeratur, Sacrificia quidem fatetur ingenue ei se quoad literam non satisficere, sed satisficere tamen contenti quod effectum; ac ratione non solum equali, sed etiam meliore cum ipsorum Peregrinorum utilitate, cum & ii sine offerant, sanctaeque provinciae Virgini honorem exhibeant, & nullam praeterea Sacrificium in ea Ecclesia offeratur, quin conjunctam intentionem habeat, inquit Sacrificia, pro his omnibus erandi, qui aliquid contulerunt. Illi omnium bonorum operum, quae ibidem fiunt, participes sunt; ac si eorum intentio ad literam non perficitur, suppletur defectus hae parvuli commutatione. Si in voti negotio, inquit Sacrificia hae, potest vovens ipse per se id mutare, quod Deo promisit, modo in melius mutatio fiat: quidni licerit illi similem commutationem in re, de qua agit, imitari, & charitatem, quam erga pauperes Presbyteros transeuntes exerceo, aliasque Missas, subdida, & precis, quae in hac Ecclesia iuxta intentionem meam peraguntur, Peregrinorum intentioni substituire: Quod causae est, cur in votis, Deoque obstrictis promissionibus commutato fieri possit, in promissione hominibus obstricta fieri non possit? Quid si promissio nulla fit? Reponit enim Sacrificia se minime promississe, sed tantum Peregrinorum suppositionem, seu cogitationem tacitam esse, fore, ut in ea Ecclesia Missa diceretur. Caeterum promissiones hominibus obstrictae, siquidem re ipsa obstrictae sunt, majorem obligationem inducunt, quam quae in Votis Deo ipsi obstringuntur?

Dum votum Deo factum egomet in melius mutio, ne quicquam aliud ago, quam meam ipsius intentionem priorem interpretor, prout nempe tacite, cum votum edere, semper majorem Dei gloriam minori praesere censebar. Nonne potest idem dicere Sacrificia? Datur a plie hinc hominibus retribuis, ut hac in Ecclesia Missam obtineant; nonne aequitatis consonum est eorum intentioni interpretationem adhberi, credique eos hinc loci, & Ecclesiae circumstantiis non adeo liberaliter acturos esse, ut ne id velle censerent, quod Dei gloria magis accommodatum, ac fimeptius utilis extiteret? Eiusmodi porro Sacrificii mutatio est. Hinc constare videtur, quid respondendum sit ad id, quod dicitur, nempe futurum non esse, ut, si Missam non ibidem celebrandum crederet, pecuniam suam Populus erogaret; eum de re monendum, ejusque consensum obtinendum esse; ejus pecuniae usum alia ratione institutum dolosum esse. Respondere minime potest, oleum, & operam perditurum, qui rudi populo iacta principia non assentiunt eadem explicanda suscipiant, atque ita Sacrificium omnino non posse universis, ac singulis ad se accedentes erudire, ac mentem quod attinet, quae retributionem plerique tradunt; et quemque tantum in iis tarditatem animadverat, factus prouide, ac necessarium fore, ut ipse eorum intentiones dirigat, & eorum modum interpretetur, quin errores omnes ex eorum animis extirpare contendat.

Nedum porro contra bonam fidem agatur, dum horum bonorum hominum cogitationi non responderit, videtur potius ad bonam fidem spectare, ut ne fiat, quicquid ii cupiunt, & quicquid expectant; pernet ad bonam fidem eos non averti, praepositis importunisque instructionibus, & quominus oblationes, elemosynas, retributiones conferant, impedi, atque ita privari fructu, quem ex Sacrificio pro-

Lamez Tom. II.

ipsi oblato percipere possunt. Si eorum cogitationibus non responderet omnino, impericitis quidem cogitationibus non responderet; verumtamen iuxta eorum rectam agitur intentionem, in eo positam, ut Sacrificium sibi fit, ut oreus sibi Deus, ut sibi impendatur Sancti, vel Sanctae, quibus honor ibi exhibetur, intercessio. Ea est, ut videtur, eorum piorum hominum intentio recta, quae quidem non fallitur; caetera, quae illi in animo habent, non censentur investiganda.

Ita videlicet ejusmodi Ecclesias desiderantes Presbyteri se tueri contendunt; quod si ibi obijciant eos pauperes Sacerdotes, qui transeunt & quibus earum Missarum alique celebrandae mandantur, quas Peregrini de causis urgentibus postularant, eas fortasse longo post tempore celebraturos; respondent, non propterea Peregrinos ullum damnum passuros; ullumve detrimentum subituros, Deo scilicet eorum intentionem optime cognoscente.

Fieri & illud potest, ut ii transeuntes Presbyteri promittant quidem se sibi injunctas Missas celebraturos; sed eas tamen omnino non celebrent; sed respondent Sacrificia, se cum ex charitate, ac prouident, ut sibi videtur, egerit, id quod causa, & contra intentionem suam accidit, in se recipere non debere.

II. Cum duo Peregrini quisque dedere Sacrificia solidos quinq; pro Missis duabus, quas petierunt, quaque ipsi promissae sunt saltem tacite, nonne ille polleat tuta conscientia unam tantum Missam pro utroque celebrandam committere, quoniam Episcopus, ut supponitur, decem solidis in sua Diocesi Missarum stipendia taxavit.

Cardinalium autem Decretum ab Urbano VIII. confirmatum, & approbatum hinc praxi, exerceat bacterus dictis adversari non videtur. Ab eo sine statuitur, ut tot omnino Missae celebrentur, quot promissae sunt, quamvis percepta elemosynas modica sit; deinde ipse revocat Privilegia a Sede Apostolica concessa, eidem Decreto contraria; ex quo infertur Cardinalibus, & Urbano Pontifici peritium fuisse eorum intentioni religiose standum esse, qui stipendia tribuerunt, eumque contra bonam fidem scire, qui ab ea vel tantillum desisteret.

Ad hujus Decreti articulum III. Sacrificia respondet Pontifices olim id privilegium nonnullis Communitatibus concessisse, ut Missis imperpetuum suscipiendis certo Missarum, vel Colletarum, atque Orationum numero satisficerent: Privilegia & Indulta concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum & Anniversariorum celebratio, ac aliquibus collectis seu orationibus, plurimum Missarum crebris in futurum suscipiendis satisfaciant. Ex his verbis clarum videtur ejusmodi Indulta a Pontificibus concessa fuisse, quoniam revocantur omnia, nec sane revocarentur, nisi pro certo haberetur ea re ipsa fuisse concessa, & Pontifices credidissent posse se certis quibuldam de causis eadem concedere.

Neque omitendum ea privilegia non ad prateritum, sed ad futurum tempus spectasse: Oneribus Missarum in futurum suscipiendis.

In hac hypothesi idem Pontifices permittissent, id credidissent a bona fide alienum esse, ut nova Missarum onera, quibus nonnulli Colletarum & Orationum recitatione satisficerent, susciperentur? Id tamen peculiare ob causas se posse permittere Pontifices crediderunt; putabant ergo id ab omni fraude remotum esse, quandoquidem nequam Pontifices dispensare, ut mentiri, frustrari, & mala fide agere liceat. Ex quo Sacrificia putat sibi jus esse consulendi se mala fide non facere, si minus fidelium Missas petendum intentionibus omnino responderet.

Si ergo ea privilegia revocat Urbanus VIII. videtur id alia de causa facere; quam ad malam fidem tollendam; fortasse scilicet, ut verosimillimum sit, propterea quod quae res ab initio recta erat, vel apparebat, abusus evaserat eorum improbitate, atque avaritia, qui ea privilegia obtinuerant.

Speciat Sacrificia hinc Congregationis Cardinalium rescriptum, Pontificis tamen auctoritate firmatum non tanquam decisionem, sed tanquam Decretum, quemadmodum etiam inscribitur. Decretum nempe videtur eo tantum referri, ut imperpetuum prospiciatur; & est postiva veluti Lex, & postiva autem Leges pro adventitium circumstantiarum varietate mutari possunt; cum contra decisiones ad res immutabiles referantur, & coortas disputationes desinant. Quod si Pontifex Cardinalium Decretum confirmans decisionem eidem in animo habuisset, decidisset Pontifices Deceutores suos ea privilegia concedere non potuisse, vel eadem privilegia subreptitia fuisse.

III. In earum Ecclesiarum aliquibus id moris obtinuit, ut Missae, inscio proflas Episcopo, taxarentur. Supposita nempe, nullo tamen monumento iuxta traditionem, Missas olim a Superiore, vel a Praelato solidis viginti taxatas videtur: Sacrificia cum quinquaginta libris exempli causa pro Missis ducentis in Sacrificium libro descriptis perceptisset, acceptam pecuniam numerans, & quinquaginta solum libras reperiens, Missas tantum quinquaginta celebrandas committit: tutiusne erit coram Deo, & coram Peregrinis? An vero ad relictum.

scandalo, qui non ignorat, quemodo satisfat Missis, quæ in Peregrinorum singulorum gratiam celebranda quotidie suscipiuntur.

Si Sacerdoti ibi desertiventium Communitas Ordinaria subist, ad eum accedendum est: si minus ad Superiores Majores, ut, quid agendum ad praxim in ordinem redigendam, & Populorum pietatem fovendam, ac ipsi intelligatur; nisi forte id optimum factu videatur, quod in Alma Domo Lauretana fieri consuevit, ubi prostat Tabella, qua Peregrini Missarum stipendiaria offerentes monentur, nullam ibi Missam pro singulis celebrari, fed eos omnium Missarum, quæcumque in Sacello solidorum decem taxatione monendi videantur, ut proinde sibi potissimum celebrari Missam velint, eam omnino, non minorem retributionem exhibere debeant, secus futurum, ut duplex solidorum quinque retributio conjungatur, atque ita Missa, indigitato fere tempore, pro duobus una celebratur.

Ad quintam & postremam questionem respondetur Fagnanum, Caballutium, Gonetam unanimi sententia statuere Congregationis Cardinalium Decreta, quæ Sedes Apollonica probavit, confirmavitque, juxta in medium allata sunt, in celebrationis Missarum negotio regule loco esse debere; ut proinde Gonetius tom. 5. dist. 21. art. 6. num. 14. de Sacram. Euchari. pronuntiat post eorumdem Cardinalium ad Tridentinum Synodum interpretandam delegatorum declarationem ab eorum opinione, qui tantam pluribus modicis stipendiis unius Missæ celebratione posse satisfieri, quamvis tot Missæ promissæ fuerint, quot stipendia recepta sunt, tanquam minus tuia recedendum esse: Sed post determinationem; inquit, sua prohibitionem prædictæ Congregationis Concilii nec est tutæ, nec ad praxim reducenda.

Sed Auctor in hoc negotio gravissimus Fagnanus est, quippe qui Congregationi, in qua ea Decreta edita sunt, a Secretis fuerit, ejusque proinde mentem ac sententiam optime, si quis alius, affequi debuerit; et in cap. *Fra-ternitatem de sepulc.* controverfiam hanc ex professio ad trutinam revocans, an scilicet Missæ pro pluribus oblata perinde sit profici, ac si pro uno tantum oblata esset, & quod inde consequens sit, an unius Missæ gratia plures elemofynæ, quantumvis tenues accipi possint: concludit opinionem negantem fere apud Canonistas & Theologos obtinere; eorum talemque producit, ac tandem postquam am ostendit Sacrosancti Sacrificii fructum, qui ipse per se imensus est, exentione tamen, & peculiari applicatione non nisi finiti valoris esse, pronuntiat Cardinalium Congregationem, cum antea Theologos in consilium adhibuisset, & pro tantæ negotii ratione controversiam exagistasset, in sententiam hanc descendisse: atque ita inquit, *consultis Theologis, & auctores pro rei gravitate mature discussis, Sacra Congregatio Cardinalium Consue. Tridentini interpretum, hanc sententiam postea fecuta est, in ipsam Decretis de celebratione Missarum juxta SS. D. N. Urbani VIII. me Secretario, editis, & a Sanctissimo sua approbata, & confirmata.* Hoc eodem in loco nonnullas super hac re difficultates expendit, eodemque auctoritate tum Decreti Urbani VIII. tum eorum, quæ Alexandro VII. Ecclesiam administrante, a Cardinalium Congregatione facta sunt.

Ad Hurradum, quod attinet, ne ejus doctrina in aliis capitibus, in quibus longe maximam laxitatem præferet, ad examen revocetur: haud temere dici potest, eum, quod ad rem præsentem spectat, æquo sane laxiore esse: causa exempli Numero 209. tom. 2. lib. 6. pag. 205. statuit licere Presbytero retributionem accipere a petente, ut pro se oretur in Missa, quamvis ceteroquin idem Presbyter juxta alterius intentionem celebrare teneatur; quod sane Sacerdotum avaritiam fovet, & duplicis accipiendo pro una Missa retributionis ansum præbet, damnatumque proinde Missa Decreto Congregationis sub Alexandro VII. n. 8. quod Decretum affert Caballutius in Praxi l. 3. c. 13.

Número 215. pag. 206. contendit posse Presbyterum retributionem accipere pro fructu, qui sibi proprius & specialis est, applicatione, in quo nominatim rellitur a Diana ipso il. p. 7. resp. 27. *Dico igitur sententiam Hurradi esse resellendam, nec in praxi reducendam, nec juxta posse accipi.* Et Consulti potest Vericelli ex. 2. qu. 29. Præterea appellata Congregatio sub Alexandro VII. loco laudato hanc propositionem præscribit: *Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti pariter etiam specialissimum fructum, ipsimet celebrandi correspondentem; idque post Decretum Urbani VIII. Caballutius l. 6. c. 13. n. 19. docet Sacerdotem, qui pro Missa fructu, qui sibi specialis est, applicando pecuniam accipit, ad restitutionem teneri.*

Pluribus in locis, & præsertim num. 442. & 451. pag. 233. & 234. contendit Huradus justam, honestamque causam, quæ quædam plura stipendia pro eadem Missa Sacerdos accipiat, quamvis id vetet Lex Ecclesiastica, five Sacrificii valor sumus sit, five infinitus, tum præsto esse, ut gravi ille & urgenti necessitate laborat, quia de naturali jure tunc agitur: id quod non modo de victu & vestitu, inquit hic auctor n. 494. pag. 238. accipiendum est, verum etiam de em-

ptione libitorum, quibus Confessarius, aut Concionator ad obediendum munus suum vehementer indigent: Similiter se erit Confessor, Prædicator, nec Theologus, & indiget libris, sine quibus non potest populo, & proximo inservire, & animabus proficere, poterit nos, qui simpliciter necessarii sunt, emere, & tandem poterit ea stipendia accipere, &c.

Docuerat antea n. 446. pag. 234. Regulares potiore jure quam simplices Sacerdotes stipendia plura accipere posse, ob emiffum sollempne pauperatis votum, quo illi quidem peculiari ratione se Deo devoyentis, ad orandum proinde pro populo sunt aptiores, quam Presbyteri seculares.

Id autem eo deducit Huradus, ut patet n. 496. pag. 238. Sacerdotem, vel Communitatem, qui his de causis, quas recenset, ære alieno se obstrinxerint, posse pro eadem Missa stipendia plura sumere: *Si Sacerdos, inquit, vel Communitas Religionum habeat debita juxta contracta, ad congruam sustentationem cibi & potus, habitationis, ornamentorum altaris, reparacionis domus, & similibus, potest licite solvere ex Missarum stipendiis, quia hæc debita pertinent ad congruam personalem Sacerdotis; quod sane de pluribus stipendiis in unam Missam deductis hic Auctor intelligit, ut verba, quæ præcedunt, quoque sequuntur, aperte significat.*

His animadvertis, Presbyteri Peregrinationis loco, de quo sermo est, desertiventes haud sane censentur esse praxim, cui hæctenus inlitterent, Hurradi auctoritate tueri velle: id enim si facerent, hujus Auctoris laxitas præjudicium foret ipsis minime favorebile, iidemque propterea non recte se gerere, summorumque Pontificum Decreta, & Ecclesiæ Leges non satis veteri merito viderentur.

Denique principia, quibus nititur Sacella noster, ad tria potissimum rediguntur, quorum salistas, aut confectio-nium, quas inde ipse deducit, pravitatis facie ostendi potest.

Primum est, cum Pontificæ, atque adeo Tridentina Synodo sess. 25. cap. 4. Episcopi possint Missas reducere, ea igitur in re nihil esse, quod injuriam redderet; & quod inde consequitur, Presbyteros ibidem degentes, seu potius Sacellam, cum Missa singula ex Peregrinis suscepta celebrari nequeant, absque peccato, & absque injuria posse plures ad unam reducere.

Si Sacella hæc ad Ordinarium confugisset, eique causas omnes aperuisset, propter quas plura, quam ut satisfieri possit, Missarum onera quotidie fulcipit, Missæque reducendas Episcopus judicaret; si quid in eo peccatum esset, Sacella nequaquam imputaretur. Possent fortasse facile ratiocinatione ex Pontificæ & Episcopis ducta sumam praxim purgare; sed hæctenus ad Episcopum non accessit, nec porro audeat accedere; & dictum est autem non semel ita facto opus esse, eumque auctoritate propria nihil in hoc negotio aggredi debere.

Addit & illud, Tridentinam Synodum de Missarum reductione statuente ejusmodi Presbyteris nihil facultatis concedere, ut esse Missis pluribus unam conficiant.

I. Mandat Synodus, ut hæc reductio fiat Episcopi auctoritate; hi vero Presbyteri sua ipsorum peculiari auctoritate agant.

II. Loquitur Synodus eo loci de fundationibus, Missive a Fidelibus testamento institutis, quarum tam ingens numerus, & tam exiguum stipendium sit, ut qui his satisfacere velit, non invenitur; hic vero de manualibus elemofynis ad Missas quotidie celebrandas oblatas agitur, de quibus Synodus ne verbum quidem. Et sane in Urbani VIII. Decreto duo Missarum genera distinguuntur: primi generis Missæ que fundationibus sunt, ea ratione reducendæ mandantur, quam loco laudato Concilium præscribit; quoad quotidianas autem Missas non idem præcipitur, sed potius statuatur, ne quis stipendia accipiat, si quotidianis Missis satisfieri non possit.

Nihil ergo ex allato Concilii capite concludi potest, quod favet Presbyteris, aut Sacellis, de quibus agimus.

Alterum est, se quinq; solidos ex Peregrinis sumentem, & Missam, quæ tamen non celebratur, iis promittentem contra justitiam non peccare; sed Peregrinos potius ejus injuriam reos esse, qui solidos quinque pro decem tribuunt, quæ Diocesi taxatio est, nec Sacerdoti pro se ipsis celebranti suppeditant, quod deceter vivat.

Falsa est hæc propositio. Sacella enim aperte injustus est, qui Missam pluribus communem mandat celebrandam, cum Peregrinis singulis quinq; solidos offerentibus peculiarem accipi ea conditione, quæ non impletitur, & cujus implendæ, dum pecunia accipitur, voluntas non adest.

Quod autem Peregrini, dum quinq; solidos offerunt, ad congruam celebrantis sustentationem non satis conferunt, respondetur, five intelligat Sacella celebrantem non posse suo juri renuntiare, five offerentem de ejus cumfata sustentatione sollicitum esse debere, primum adeo falsum esse, ut probatio-nis non indiget, alterum vero non minus a veritate abhorrere, ut ostendit Syllivius quest. 83. art. 1. de Sacrificio. Negat hic Auctor, & pernegat offerentem id tribuere debere, quod ad celebrantis sustentationem sufficit; addit-

additque, tametsi putent Auctores nonnulli posse Sacerdotem stipendia pluribus, & iis quidem exiguis unam eademque Missa, cum pro stipendorum numero totidem Sacrificia promiserit, satisfacere, sententiam tamen oppositam proprias ad veritatem accedere: *Existimant quidem nonnulli, Sacerdotem, qui ab uno piscinam solito minorem accepit, posse etiam ab alio unam accipere, & utrique per eandem Missam satisfacere. Verum si priori Missam petenti illam annuerit, & similiter posteriori, unam, & alteri aliam facere debere, verius est. Utique enim petiti fructum Sacrificii pro se particulariter offerendi, cui petitioni non debet annuere, si non vult præstare. Et in hac sententiam affert Navarri, Cordubæ, Toleti, Bonacine, & Diana testimonium, ac demum Urbani VIII. Decretum.*

Tertium Sacella principium est, ad ejus peregrinationis, quæ tantum Religiosis decet, tantamque Fidelibus conventivibus utilitatem affert, devotionem factam testam servandam, Peregrinos monendos non esse, propter oblatum solidorum quinq; stipendium peculiarem Missam, quamvis singulis promissa fuerit, non celebrari, quia nimirum illi de re moniti ad eum devotions locum non amplius sese conferent, atque ita omnis devotio quamprimum excoiret; sed inveterate potius praxi inficti posse, atque adeo debere, ut scilicet Peregrinis quinq; solidos offerentibus peculiarem Missam promittatur, tametsi non celebratur; si enim ejusmodi praxis mala esset, haud verosimile fore Deum affiduis ibidem quotidianifque miraculis & benedictionibus eidem praxi patrocinaturum.

Religiosis quidem interest, peregrinationis ejus devotio-nem, quoad per regulas licentit, propagari; quæm obrem Sacella propositis difficultatibus permotus Ordinarius rogare deberet, ut sibi indigeret, quomodo salva justitia, veritate, bonaque fide id affequi posset; nunquam enim exempli causa mentiri licet, quodcumque tandem bonum sequatur. Quod si Deus ibidem singularia sua miserationis argumenta præbet, id vero Peregrinorum simplicitati, fidei, pietati tribuendum est, nec sane evincit Sacerdotes, de quibus sermo est, recte se gerere, nulliisque tum apud Deum, tum apud homines culpe reos esse.

Nec vero factis apta inde petitur excusatio, quod Fundator Congregationis eorumdem Presbyterorum, qui tunc in ejus locum sufficere sunt, Doctores mentis acie prælitterint, eam praxim non passuri, si præpostera credidissent. Etenim respondetur probandum fore abulum hunc eorum temporibus, & ab ejusdem Congregationis incubabulis irrepsisse; quod verosimile non est, cum ejus peregrinationis devotio non nisi decursu temporis incrementa cepit; Sacerdotum ab initio desertiventium pietate atque integritate ad loci famam augendam, eoque pertrahendis in dies magis Fideles dubio procul magnopere conserente. Porrit autem abulus irrepere, multo antequam primis illi Superioribus innotesceret; sed tandem si illi abulum cognoverint, nec impugnant; non tamen sequitur, praxim, quam illi toleraverint, malam ac vituperatione dignam non esse, qui sane mo ibidem obtinet in præsentia, ejusmodi argumentis omnino firmari nequit.

pro Sacelli Benefactoribus universam & collectione quadam sumptis celebrantur.

Præterea cum quindecim solidos Presbyteris habituatis retributionis loco solvere teneantur, dum Peregrini fere decem tantum solidos exhibent, alterutrum sciendum est, aut habituati Presbyteri dimittendi, aut pauciores Missæ celebrande.

Incommoda hæc ineluctabilia videntur; si enim habituatum stipendia minuatur, nulli impostum præsto erunt, quibus attamen opus est, tum ut Peregrinorum devotio satisfiat, tum ut eorum Confessiones anticiantur, quod si respiciatur id, quod offertur, non deerit illegitimi lucri questu suspicio. Quid? quod hi fere Peregrini pauperes sunt, & in patria non ultra solidos octo, ut summum decem pro Missa dant; iis sepe defunt, quibus opus habent, eorumque non pauci plura Missarum stipendia susceperunt, quibus de suo quicquam addere nec possunt, nec vero vellet. Sacello non satis proveutum est, ut impensis necessarii dimidia ex parte respondeat; atque ita ne dum ex Sacelli provebitibus addatur, quod Missarum stipendia deest, ejusdem sustentatio ex ipso Missarum fundo petenda est.

Ajunt alii Administratores hos ejuismodi infidelitatis reos esse; sed illi respondent adeo notorias expensas esse, ut Peregrini non ita remanere probe intelligant omnino fieri non posse, ut solidorum decem stipendium Missæ par sit, non ignorantes habitatum solidis decem contentum non fore: ceteros vero utpote rudiores, nec acute mentes, dum offerunt stipendia, non alia ratione Missam petere, quam prout loci mos obtinet.

Alii vero pronuntiant necesse fore, ut viginti pro quaque Missa solidi statuerentur, Sacelli spectatis oneribus; sed præterquamquod pauperibus Peregrinis id valde onerosum foret, extingueretur potius, quam foretur peregrinationis devotio; & quidem a ratione proferri alienum esset ob ejuismodi puros potiusque scrupulos Peregrinos averti.

Alii denique contendunt in Sacella Tabellam saltem ponendam esse, ex qua innotesceret aliquid ex Missarum fundo ad Capellæ, ac desertiventium Sacerdotum sustentationem necessario deceri; atque adeo oportere, ut qui sibi potissimum Missam voluerint, Sacellæ, vel alteri Delegato viginti solidos tribuant. Sed respondetur, consilium hoc, quod hæctenus servatam praxim aperte damnaret, re ipsa proflus inutile, & pauperibus omnibus onerosum fore, ac demum consuetam praxim ita in bonum veniunt suapte sponte recidere, ut absque Tabella facile intelligatur; ceterum Administratores sibi re ipsa non deesse, caventes, ut qui quid offertur, recte ac decenter, quoad fundus aequetur, Sacelli Officialis, & Missarum celebrationi tribuatur.

Illud etiam expendendum venit, an anno elapso possint Administratores pauperibus Sacellæ Sacerdotibus ad alias Dioecesis Ecclesias spectantibus eas Missas celebrandas committere, quæ ex Peregrinorum oblationibus superant, cum omnem diligentiam adhibuerint, ut omnes susceptæ Missæ in Sacello celebrantur.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiæ subscipitum censet ad pietatem, curamque Administrato-rum spectare, ut pro viribus impendant, ne proveutium delecta corruat locus, cujus sanctitas Fidelium devotioni addita peregrinationem adeo celebrem reddit; quemadmodum ad ipsos pertinet (*) ex donis atque quæ muneribus, quæ ibidem oblata fuerint, (siquidem & magna & multa sint) fundum statuerre, quo impensis ad loci sustentationem necessariis satisfiat. Si enim Administratores hi spectentur tamquam Tutores, hi quidem Minorum suorum bono invigilare teneantur, ac si neglexerint, ad rationem reddendam adigi possunt; ut est in *Legge Tercio Cod. de leg. 2. l. 2. tit. 19. Cum non tantum delictus, & latam culpam, sed & levem præstare necesse habent, a re conveniri possunt. Glossa v. Restituitus C. cum venissent, de in integ. restit. in Jure Canonico idem tradit.*

Hoc postro, respondetur, cum aliter Sacello, de quo quaeritur, prospici nequeat, fas esse videri, ut Administratores ex Missarum fundo necessaria decerpant, dummodo Episcopus loci, rationibus utrinque perpenfis, Missarum numerum reducendum judicaverit. Neque vero Peregrini de reductione monendi videntur; cum enim Sacello consulti nullam alia ratio præsto sit, ut expostum est, illud tanquam certum statui potest, eos in reductionem hanc consentire nisi forte de Sacelli sustententia parum solliciti esse dicantur, quod de sana mentis hominibus, & vere Christianis præsumi non debet. Missarum porro, quarum nimis tenues stipendium sit, numerum ab Episcopis reduci posse constat ex Tridentinæ Synodis verbis hinc *sess. 25. de reform. cap. 4. Postquam pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hæc provisione indiger cogoverint, statuerre circa hæc, quicquid magis ad Dei hono-*

Decimam hæc die . . . Julii ann. 1705. G. Fromegau.

C A S U S X I I I.

Missarum reductio ad Sacelli sustentationem.

1 *Cum peregrinationis loci redditum non satis habeat, ut subsistat, dona ac munera, quæ eo deferuntur, vende da sunt, & concessa pecunia impensis ad ejus sustentationem necessariis occurrendum est; quod si fundus non sufficere, possunt Episcopo permittente, Missa reduci, Peregrinis de reductione ad Episcopi mentem commonefactis.*

2 *Missæ, propter quas accepta pecunia est, ibidem, non autem alibi celebranda sunt, quoniam ea quidem exiit Peregrinorum intentio.*

Q U Æ S I T U M.

Administratores Ecclesiæ, ad quam Peregrini frequentes accedunt, cum redditus perinde atque oblationes Officii imparis sint, quodque in Missarum gratia tribuitur, non exaquet Sacerdotum stipendia, audire cupiunt, recte necne se gesserint, non omnibus & singulis Missis, quæ sibi præscriptæ fuerant, celebratis.

illi quidem hinc notoriis & constantibus factis se tueri conati sunt, semperque contendunt, cum impensa necessaria defuisset nequeant nisi ex peregrinationis fundo, hic autem Missarum oblationibus fere continetur, se proinde perferere non posse, ut omnes Missæ singulatim, sed tantum

(*) Cum in peregrinationis loco proveutis servitium non aequat, ad illud perficiendum dona, & munera a Fidelibus oblata vendi possunt.

Lamet Tom. II.

Innoentium & cultum, atque Ecclesiarum militiam videlicet expe...

Quantum autem sententia hac sit valde probabilis, fit tam...

Nec dici potest, inutile esse, ut Peregrini de reductione...

Capitulum, cujus admodum tenuis proventus est, quia...

Qua porro dubitabatur, an ea Decreti verba (prescrip...

Quae quidem quo Congregationis Cardinalium Decreta ut...

Ex his omnibus deo consequuntur.

Primum est si Sacello, de quo quaritur, non satis fundi...

Secundum est, si non satis inde congeratur, ut sufficiens...

Ad questionem alteram respondetur Missas in peregrinatio...

(a) Super Missarum reductione consulendus est licet Episcopus...

(b) Si Peregrinorum dona Sacelli sustentationi paria non sint,

celebratione satisfieri; id quoque Cardinalium Congregatio...

Ad extremum non licet Missas celebrandas suscipi, ead...

Decisum in Sorbona die 18. Martii ann. 1693.

C A S U S X I V.

Missae solennis fundationibus applicata.

- 1 Collegiata Ecclesia Canonici Chori Missam applicare non pos...

Q U E S I T U M.

Capitulum, cujus admodum tenuis proventus est, quia...

Quart. I. An Missa solennis, in qua ad Ecclesiae Altare...

II. Facta hypothese licere, fieri possit propria Capitu...

Dubitandi rationes sunt inter alias multae; quoad primam...

Quoad difficultatem alteram, sine convenit satis fore, ut...

II. Societas sua quibusvis jurisdictione & oeconomia...

Quod difficultatem alteram, sine convenit satis fore, ut...

Ad questionem alteram respondetur Missas in peregrinatio...

Quod difficultatem alteram, sine convenit satis fore, ut...

Missae reduci possunt; sed fides publica postulat, ut Peregrini...

R E.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiae subscriptum, antequam propositis...

Et sane fore distributiones adjuandas habet hac Missa Ca...

Hoc posito, responderetur.

I. Non licere Canonicis Ecclesiae, de qua sermo est Colle...

II. Eoconómica potestas, quam quidem Capitulum, de quo...

(a) Gavantus in Rubr. Miss. p. 3. tit. 11. n. 7. & 8. & pag. 1...

(b) Vericelli tr. 8. q. 30. q. Moral. & Legal. Suarez in 3. p. disp...

obnoxium fore, si ad Episcopum accesserit, periculum, quod...

Decisum hac die 20. Novembris an. 1693.

G. Fremagena.

C A S U S X V.

Missarum Fundatio.

Regatur Sorbona Doctores, ut aperiant sententiam suam super...

Q U E S I T U M.

I. An plarium per hebdomadam Missarum fundatio in Sa...

II. An de Capellanis similis abdicatione a Titulari sa...

IV. Tribuni, aut promissi possit aliquod temporale ut a...

V. An Titularis Clericus quomodocumque Capellania positus...

VI. An ad irregularitatem necesse sit, ut occidisse probetur...

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiae subscriptum patet.

II. Eam Missarum institutionem proprie tanquam simoniae...

Non igitur simonia stricto sumpta locum habet, si quid...

punct. 7. S. 2. num. 7. Diana p. 10. tract. 12. resol. 40. & 5. p...

(c) Ibi celebranda Missae, ubi eas Peregrini possulant; qui...